

INLEDNING

HUR SKA VI FÖRSTÅ JIHAD OCH VÅRA MUSLIMSKA MEDMÄNNISKOR?

Den 11 september 2001 innebar en jordbävning i mitt liv, den första i en rad kontinentalrörelser som till slut förändrade mig för evigt.

Vid den tiden var jag en 18-årig amerikansk muslim, som var stolt över att vara både amerikan och muslim. Min familj hade lärt mig att älska mitt land – och inte bara med ord. Min far levde som han lärde genom att under hela min barndom tjänstgöra i den amerikanska flottan, där han började som sjöman och slutade som örlogskapten. Tiden som han tjänade sitt land, jämte alla de år som en av mina farbröder tjänstgjorde i armén och en morbror tjänstgjorde vid flygvapnet, uppgick sammanlagt till närmare ett århundrade. Under min uppväxt var jag alltså omgiven av muslimer som älskade och tjänade Amerika.

Men vi svor trohet mot både Gud och land; vi var först och främst muslimer. Precis som för andra amerikaner med annan religiös bakgrund, uteslöt vår tro inte alls hängivenheten för vårt land. Mina föräldrar menade att det var islam

som befallde mig att älska och tjäna mitt land. Islam lärde mig att värna de förtryckta, att försvara kvinnors och barns rättigheter, att avhålla mig från köttets lustar, att söka Guds välbehag och att anbefalla det goda och hindra det onda. Under tonåren förkunnade jag entusiastiskt islam för alla som ville höra, och jag brukade börja med att upplysa dem om en trossats som fanns oupplösligt invävd i själva min trosövertygelse, nämligen att islam är en fredens religion.

Den 11 september blev jag för första gången konfronterad med den nakna verkligheten hos jihad. Det var inte så att jag aldrig hade hört talas om jihad förut; det hade jag givetvis gjort, men jag hade uppfattat det som en defensiv ansträngning djupt begravnen i den islamiska historiens skrymslen. Det var så våra imamer anspelade på jihad, och vi ifrågasatte aldrig detta. Som amerikanska muslimer ägnade vi sällan eller aldrig någon tanke åt jihad.

När tvillingtornen rasade riktades hela nationens uppmärksamhet mot amerikanska muslimer för att kräva en förklaring. Jag tror ärligt talat att 11 september-attackerna blev en större chock för amerikanska muslimer som min familj än för vanliga amerikaner. Det var inte bara att vi i likhet med alla andra på ett nytt sätt kände oss otrygga och osäkra för jihadister; vi upplevde också ett smygande hot om vedergällning från så kallade medborgargarden. Det kändes som om vi var trängda från alla håll. Mitt i allt detta, samtidigt som vi sörjde våra döda landsmän och tänkte på vår egen säkerhet, var vi också tvungna att försvara den tro som vi hade lärt känna och älska. Vi var tvungna att försäkra alla om att islam var en fredens religion, precis som vi alltid hade trott. Jag minns att jag snappade upp en paroll i min moské som jag berättade vidare för många: "Terroristerna som kapade flygplanen den 11 september kapade också islam."

Många amerikaner uttryckte sin förståelse och tog välviligt emot våra förklaringar. De stämde in i våra fördömanden av terroristerna och hävdade att de inte alls representerade islam. Andra, däribland en del vänner vid universitetet, var inte lika medgörliga. De uttryckte tvivel och hänvisade till våldet i den islamiska historien. Med tanke på hur allmänt förekommande krig har varit under islams historia, undrade de hur jag kunde påstå att islam var en fredens religion.

När jag diskuterade frågan med sådana som verkade fientligt inställda till min tro, intog jag automatiskt försvarsställning och gjorde allt jag kunde för att försvara islam. Men när jag blev ensam med mina tankar, kunde jag ärligt och uppriktigt fråga mig själv: Vad lär islam om jihad? Är islam verkligen en fredens religion?

Jag började undersöka Koranen och traditionerna om Muhammeds liv, och till min uppriktiga förvåning upptäckte jag att den islamiska historien dröp av våld. Hur kunde jag få detta att gå ihop med vad jag alltid hade fått lära mig om islam? När jag bad mina lärare i den muslimska gemenskapen om hjälp, bortförklarade de i allmänhet våldet som nödvändigt eller också avfärdade de källornas historiska tillförlitlighet. Till en början anslöt jag mig till deras resonemang, men efter att ha hört samma förklaringar dussintals om inte hundratals gånger, började jag inse att det var schablonmässiga svar. Deras förklaringar liknade mina egna reflexmässiga svar till icke-muslimer som ifrågasatte islam. Jag fattade naturligtvis varför de gjorde så. Vi trodde verkligen att islam var en fredens religion, och vi tolkade uppgifterna så att de stämde överens med vad vi trodde var sant.

Men var det sant? Efter flera års undersökning var jag tvungen att förlika mig med verkligheten. Det finns åtskilligt med våld inom islam, till och med i själva trons grunder, och

det är inte enbart våld i försvarssyfte. Tvärtom. Om traditionerna om islams profet alls är tillförlitliga, då vågar jag påstå att islam förhärmligar det våldsamma jihad mer än något annat som en muslim kan företa sig.

Denna slutsats förde mig fram till ett tregrenat vägskafl. Antingen kunde jag bli avfälling och lämna islam, bli apatisk och strunta i profeten eller också bli "radikaliserad" och lyda honom. Valmöjligheten att helt enkelt strunta i Muhammeds undervisning och fortsätta att leva som hängiven muslim var i likhet med de flesta andra muslimer över huvud taget inget alternativ för mig, eftersom att vara muslim är detsamma som att underkasta sig Allah och följa Muhammed. Avfall, apati eller radikalisering – det var mina valmöjligheter.

Från min berättelse till dagens muslimer

Min erfarenhet av islam är naturligtvis min egen, men mina fortlöpande kontakter med hundratals muslimer har bekräftat att min erfarenhet som amerikansk muslim i det närmas-te följer det normala mönstret. Kanske mina föräldrar var frommare än de flesta andra, min familj mer patriotisk, min gren av islam mer tydligt fredlig, men i stora drag ser jag hur mina tidigare tankar och övertygelser går igen hos de fromma amerikanska muslimer jag möter i dag.

Dessutom påminner det rådande samtalsklimatet mer än någonsin om dagarna och månaderna efter 11 september-attackerna. Folk i allmänhet ifrågasätter om islam är en fre-dens religion, precis som de gjorde då, och jag träffar med jämna mellanrum på muslimer som håller samma försvarstal och ger samma förklaringar som jag gjorde efter 11 september.

Jag hyser därför inget tvivel om att muslimer som under-söker islams historia utifrån de primära källorna drar samma slutsats som jag gjorde, nämligen att islams grunder är våld-

samma. Dessa muslimer ställs då inför samma valmöjligheter som jag hade: antingen avfall, apati eller radikaliserings. För dem är radikaliserings inte bara en paranoid hypotes utan en fullt tänkbar verklighet.

Tusentals muslimer som vuxit upp i västvärlden har blivit *mujahidin*, krigare för olika sorters jihadgrupper, trots att striderna ofta utkämpas i Mellanösterns länder. Just nu är det dubbelt så många brittiska muslimer som strider för ISIS än för den brittiska försvarsmakten, vilket skapar sorg hos deras fredliga muslimska familjer. Där ingår även unga kvinnor, så som i det tragiska fallet med de tre flickorna från Bethnal Green i London.

Massor av muslimska familjer är chockade och konfunderade över hur deras fredliga barn eller syskon kunde radikaliserats och begå massmord. Fyra exempel som jag omedelbart tänker på är Boston Maraton-bombarnas mamma, en bror till en av *mujahidin* i Paris-massakern, svåger till en av San Bernardino-förövarna och anhängare till skytten i Tel Aviv. Att se de anhängares reaktioner visas upp i tv har varit hjärtskärande.

Men familjerna borde inte vara så konfunderade. Samma röda tråd löper nämligen genom vartenda exempel på den här sortens radikaliserings. De radikaliserade muslimerna fick stifta direkt bekantskap med de våldsamma traditionerna från det tidiga islam, de lät sig övertygas om att de var sanna och valde sedan medvetet att följa dem. Huruvida detta är den avgörande faktorn för radikaliserings eller inte får inte skymma det faktum att det är en genomgående faktor. Man behöver inte fortsätta att vara konfunderad när jihadkrigarna själva ofta berättar varför de har radikaliserats. Om vi bara lyssnade noga på vad de sade, skulle vi upptäcka att detta stämmer utan undantag.

Nu finns det förstås en anledning till att både muslimer och icke-muslimer kanske vill undvika att tala om elefanten i rummet. Att erkänna att våldet finns inbyggt i själva grunderna för islam skulle kunna få folk att betrakta islam som en ofrånkomligt våldsam religion. Det skulle i sin tur kunna få folk att betrakta alla muslimer i sig själva som potentiellt våldsamma människor. Vi måste kraftigt markera att detta är felaktiga och farliga slutsatser, men det innebär inte att vi borde blunda för en vanlig drivkraft bakom radikaliserings. Så länge vi inte ställer diagnos på och bemöter radikaliserings verkliga orsakerna, kommer vi fortsätta att förlora barn till fredliga muslimska föräldrar till terrorismen.

Arton frågor

Precis som den 11 september var ett avgörande ögonblick i mitt liv och så småningom fick mig att studera den islamiska historiens primära källor, så är det här ett kritiskt ögonblick för många muslimer som just nu brottas med vilken väg de ska välja. En del kan mycket väl välja jihad. Bryr vi oss om dessa ungdomar och de fredliga muslimska familjer som drabbas av saknad och sorg i kölvattnet av deras radikaliserings, för att inte tala om de tusentals oskyldiga liv som de kanske berövar i jihads namn, då är det livsviktigt att vi omsorgsfullt och eftertänksamt bemöter jihad med både sanning och barmhärtighet. Vi får inte blunda eller ägna oss åt önsketänkande.

Samtidigt måste vi akta oss för att hamna på det sluttande plan där vi förutsätter att varje muslim utgör ett hot. Av de tusentals muslimer jag har lärt känna genom livet är det bara en som har blivit så pass radikaliserad att han öppet har stöttat våld, och ingen har verkligen gett sig in i våldsamt jihad. Det är fel att dra alla muslimer över en kam; vi behöver se

dem som enskilda individer, där de allra flesta bara vill leva sitt liv, ta hand om sina familjer och fredligt ära Gud.

Jag gör inte anspråk på att ha alla svar, särskilt inte dem som rör politik, men det finns helt klart ett första steg man måste ta för att bemöta radikal islam på ett bra sätt, oavsett om det sker enskilt eller kollektivt. Det måste ses för vad det är. Därför ska jag på följande sidor besvara de arton vanligaste frågorna som folk brukar ställa till mig om jihad. Dessa frågor undersöker i tur och ordning ursprunget till jihad, hur jihad ser ut i dag samt fenomenet jihad i ett judisk-kristet sammanhang. Efter att ha besvarat dessa frågor avslutar jag med att föreslå ett sätt att bemöta jihad som enligt min mening är den bästa vägen framåt.

För tydlighetens skull

I mina svar på de frågor som följer gör jag inte alls gällande att min tolkning av islam är den enda rätta, inte heller att de som utövar islam som en fredens religion saknar grund för att göra det. Jag har ett mycket mera blygsamt mål. Jag är bara ute efter att blottlägga det våld som fyller islams grunder, som utgörs av Koranen och traditionerna om Muhammeds liv, och visa att en återgång till dessa grunder kan få våldsamma följder.

Jag argumenterar med andra ord inte emot att islam har rätt att göra avsteg från sina grunder, antingen organiskt genom sekler av traditioner och rättsfilosofi eller syntetiskt genom en medveten nydaning av islam från progressiva muslimska opinionsbildare. Men så länge som islam utövas på ett sätt som kallar muslimer att återvända till grunderna, så kommer det att leda till våld.

Det finns säkert andra faktorer som kan driva muslimer i riktning mot radikal islam, antingen det rör sig om person-

liga faktorer som att man söker efter identitet eller politiska faktorer som att man reagerar på statligt förtryck. Men alldeles oavsett vilka dessa andra faktorer än må vara, så är det faktiskt så att religionens grunder och historia inte bara *medger* användning av våld för att upprätta islams herravälde – *de befaller det*.

Ändå är de flesta muslimer i världen inte våldsamma människor, trots deras längtan efter att medvetet och uppriktigt följa islam. Det är därför som jag också hoppas kunna klargöra deras synsätt, så att vi utan fruktan och misstro kan lära oss att förstå våra muslimska medmänniskor och visa dem den kärlek och barmhärtighet som alla människor förtjänar.

Slutligen bör jag nämna att jag är kristen och lämnade islam efter att ha undersökt islams och den kristna trons grunder. Det här ämnet ligger mig mycket varmt om hjärtat, och jag utger mig inte för att vara opartisk, särskilt inte eftersom alla människor ju är mer eller mindre partiska. Å andra sidan försöker jag i den här boken att vara så objektiv som möjligt och presentera informationen om jihad utan att vara dömande. Jag försöker hålla uttalade kristna synsätt utanför diskussionen, även om en del säkert lyser igenom i fråga 18 och i avslutningen. Jag ber om ursäkt, men jag upplever verkligen att den kristna uppmaningen att älska sina fiender, intill döden om så behövs, kanske är det starkaste gensvaret på jihad som vi har i dag. Det hjälper oss inte bara att motverka jihad utan också att behandla muslimer med den yttersta respekt, nämligen som Guds avbilder.